

fastsætte regler om økonomisk godtgørelse for udgifter i forbindelse med bistand til politiet til gennemførelse af indgreb i meddelelshemmeligheden.

Efter retsplejelovens § 786, stk. 1, gælder der en pligt for post- og telegrafvæsenet, telefonselskaberne og andre tilsvarende virksomheder til at bistå politiet ved indgreb i meddelelshemmeligheden. Politiet yder i dag i et vist omfang økonomisk godtgørelse til disse virksomheder. Den foreslåede bestemmelse vil gøre det muligt for justitsministeren at fastsætte nærmere regler herom, herunder om størrelsen af den økonomiske godtgørelse. Det forudsættes i den forbindelse, at den økonomiske godtgørelse alene skal dække de udgifter, der er forbundet med indgrebet.

Der bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 804, stk. 5, indeholder en bestemmelse, der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om i særlige tilfælde at yde økonomisk godtgørelse for udgifter i forbindelse opfyldelse af et editionspålæg.

#### Til nr. 24 (retsplejelovens § 791 a)

Bestemmelsen indeholder en ny regel, hvorved betingelserne for politiets adgang til ved hjælp af optiske instrumenter at iagttage personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted - såkaldt observation - lovreguleres, jf. nærmere pkt. 6 i de almindelige bemærkninger. Forslaget indebærer en begrænsning i politiets nuværende adgang til observation.

Uden for reguleringen falder politiets iagttagelse af personer, der befinder sig på et frit tilgængeligt sted, samt iagttagelser, der sker med det blotte øje.

Observation af et frit tilgængeligt sted kan som en nødvendig følge indebære et meget begrænset indblik på områder, der ikke er frit tilgængelige. F.eks. hvis politiet observerer et frit tilgængeligt døparti eller lignende, og nogen åbner døren. En sådan utilsigtet observation af et meget begrænset ikke frit tilgængeligt område falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Idet der henvises til opdelingen i kvalificerede, mere kvalificerede og særlig kvalificerede indgreb, der er omtalt i pkt. 6.2.1.1. i de almindelige bemærkninger, bemærkes, at stk. 1 vedrører de kvalificerede indgreb, stk. 2 vedrører de mere kvalificerede indgreb, og stk. 3 vedrører de særlig kvalificerede indgreb.

I *stk. 1* foreslås, at indgrebet kan foretages, hvis det er af væsentlig betydning for efterforskningen (indikationskrav). Kravet til kriminalitetens art er, at der er

tale om en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre frihedsstraf. Kriminalitetskravet er en skærpelse i forhold til den gældende, ulovbestemte retstilstand på området.

I *stk. 2* foreslås det at skærpe kriminalitetskravet, således at efterforskningen skal angå en lovovertrædelse med en strafferamme på mindst 1 år og 6 måneder i tilfælde, hvor observationen foretages ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat.

Med hensyn til særlig kvalificerede indgreb (*stk. 3*) foreslås det, at betingelserne for iværksættelse af sådan observation svarer til betingelserne efter retsplejelovens § 781, stk. 1, for indgreb i meddelelshemmeligheden, da indgrebene er sammenlignelige både med hensyn til beskyttelsesinteressen og udførelsesmåden.

Herudover foreslås det at stille særlige krav til karakteren af de interesser, som den pågældende straffebestemmelse tilsigter at værne, nemlig krav svarende til de, der gælder efter retsplejelovens § 781, stk. 5, om anden aflytning (rumaflytning).

Efter *stk. 3, nr. 1*, kræves det således, at der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen kan opnås ved indgrebet, og efter *nr. 2* foreslås der som indikationskrav, at indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen. I *nr. 3* foreslås som kriminalitetskrav, at efterforskningen skal angå en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 (statsforbrydelser), en overtrædelse af en række specielt opregnede straffelovsbestemmelser eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 3, om menneskesmugling. Endelig foreslås i *nr. 4*, at efterforskningen skal vedrøre en lovovertrædelse, som har medført eller kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

*Stk. 4* indeholder en bestemmelse om betydningen af, at den, der har rådighed over det ikke frit tilgængelige sted, meddeler samtykke til, at der foretages observation af lokaliteten. Efter bestemmelsen kan samtykke alene meddeles af den, der har rådighed over det ikke frit tilgængelige sted, såfremt den pågældende tillige er den forurettede ved den lovovertrædelse, der efterforskes. Et gyldigt samtykke fra den forurettede indebærer herefter, at de materielle betingelser for anvendelse af observation bortfalder. Det foreslås, at samtykket af hensyn til eventuel senere bevistvivl skal være skriftligt.